

Qabul qilindi: 01.05.2025

Chop etildi: 30.06.2025

UDK: 174.4

MAHALLA VA OILADA AXLOQIY MADANIYATINI YUKSALTIRISHNING IJTIMOIIY-FALSAFIY OMILLARI

Ro'zimurodov Siroj Madatovich,

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИЕ ФАКТОРЫ ПОВЫШЕНИЯ НРАВСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ В СОСЕДСТВЕ И СЕМЬЕ

Розимуродов Сирож Мадатович,

доцент Самаркандского института экономики и сервиса

SOCIAL-PHILOSOPHICAL FACTORS OF IMPROVING MORAL CULTURE IN THE NEIGHBORHOOD AND FAMILY

Rozimurodov Siroj Madatovich,

Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

<https://orcid.org/0096-2032-0622-8400>

e-mail:
sirojiddin@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada mahalla va oila - har bir inson ongining boshqa ma'naviy-axloqiy qadriyat yo'nalishlari orasida an'anaviy ravishda yetakchi o'rinni egallagan ijtimoiy makon ekanligiga e'tibor qaratilgan. Shu o'rinda shaxsiy farovonlik bilan bog'liq bo'lgan oila axloqiy madaniyatining rivojlanganlik darajasiga asoslangan jarayon hisoblananganligi ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: mahalla, oila, oila axloqi, iqtisodiy tafakkur, farzand tarbiyasi, majburiyat, burch, ta'lim, javobgarlik, oilada ma'naviy-axloqiy qadriyatlar.

Аннотация: В данной статье делается акцент на том, что махалля и семья – это социальное пространство, традиционно занимающее ведущее место среди других духовно-нравственных ценностных ориентиров сознания каждого человека. Здесь показано, что личное благополучие рассматривается как процесс, основанный на уровне развития нравственной культуры семьи.

Ключевые слова: соседство, семья, Семейная этика, экономическое мышление, воспитание детей, обязанность, долг, воспитание, ответственность, духовно-нравственные ценности в семье.

Abstract: This article focuses on the fact that the mahalla and the family are a social space that traditionally occupies a leading place among other spiritual and moral value orientations of each person's consciousness. It is shown here that personal well-being is considered as a process based on the level of development of the moral culture of the family.

Keywords: neighborhood, family, Family ethics, economic thinking, parenting, duty, duty, upbringing, responsibility, spiritual and moral values in the family.

Kirish. Mamlakatimizda mahalla va oila madaniyatning asosi, shaxsni ijtimoiylashtirish va yosh avlodga ma'naviy-axloqiy qadriyatlar va an'analarni yetkazishda asosiy, hal qiluvchi tizimlardan biri oilaga katta e'tibor qaratilmoqda. Shu o'rinda oila axloqiy madaniyati tushunchasining mazmun-mohiyati, oila axloqiy madaniyati rivojining tarixiy-falsafiy ildizlariga doir konseptual qarashlar tahlili, zamonaviy oilada

ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish: muammoning nazariy va uslubiy tahliliga oid bilimlar uyg'unlikda tadqiq qilish maqsadag maofiqdir. Shu o'rinda oila, inson hayotining ilk tarbiya va ta'lim maskani bo'lib, uning axloqiy qadriyatlari va madaniyati jamiyat hayotida muhim rol o'ynaydi. Mahalla esa, oila va jamiyat o'rtasidagi ko'prik vazifasini bajaradi, bu makon umumiy axloqiy qadriyatlarni tarqatish va saqlashda asosiy

omil hisoblanadi. Shu o'rinda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlashicha, "Mahalla - bebaho qadriyatlarimiz beshigi, mehr - oqibat, ahillik va totuvlik maskani. Bir - biriga elkadosh bo'lish, ehtiyojmand, muhtoj insonlarga ko'mak berish kabi ko'pdan - ko'p ezgu odat va an'analарimiz aynan mahallada yaqqol namoyon bo'ladi"[1-414]. Shuningdek, jamiyatimizda oila va mahalla axloqi bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Oila a'zolari bir-biriga tarbiyaviy ta'sir o'tkazadi, shu bilan birga, mahalladagi ijtimoiy aloqalar va munosabatlar ham oilaning axloqiy madaniyatini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Oila ichida tarbiyalanadigan axloqiy asoslar, mahallada uning davomida qadrlanadi va namoyon bo'ladi. Shuning uchun, oila va mahalla axloqiy madaniyatini yuksaltirishda har ikkisi o'rtasidagi munosabatlarni yaxshilash zarur. Oilada ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni o'ziga xos xususiyatlarini quydagilardan iborat:

Adabiyotlar tahlili. Ota-onalar farzandlariga axloqiy qadriyatlarni singdirishlari kerak. Jamiyat tomonidan qabul qilinmagan axloqsiz xatti-harakatlardan uzoq bo'lishi lozim. Bu g'iybat, ikkiyuzlamachilik, yolg'on, hasad va hokazolarni o'z ichiga oladi. Oilada kattalarga hurmat, kichiklarga g'amxo'rlik tuyg'ularini shakllantirish ham ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni yuksaltirishda muhim o'rin tutadi. Har bir ota-ona bu his-tuyg'ularini o'z xatti-harakatlari orqali farzandiga ko'rsatishi kerak. Chunki, farzandlar bo'lajak oila boshliqlaridir. Shu o'rinda to'g'ri fikrli va to'g'ri so'zli oila bilan do'stlashish, qarindosh bo'lish azaldan kishilarimizning tilagi bo'lib kelgan. Yusuf xos Hojib yozadi: "kishi uchun kerakli ikki a'zo bor: biri til, boshqasi yurak. Til so'z uchun, yurak, ko'ngil esa shu so'zdan lazzatlanish uchun berilgan. Shu tufayli, to'g'ri, rost so'zni so'zlash uchun tilni tebratmoq, ya'ni harakatlantirmoq kerak. Egri, yaroqsiz so'zlarni tashqariga chiqargandan ko'ra tilning harakatsiz qolgani ma'qul"[2-31]. Oila a'zolarining to'g'ri so'zligi ular yuragi va tilagining tozaligidan darak beradi. Bunday oilani jamiyat ilg'amasligi va e'zozlamasligi mumkin emas. O'zbek oilasida farzand mehr-muhabbati, ehtimol, shunchalik kuchliki, uni dunyoning hech bir xalqi bilan solishtirib bo'lmaydi. Bizningcha, bu o'zbek oilasi uzoq umr ko'rishining asosiy sabablaridan biridir. Oilaning yashashi uchun iqtisodiy barqarorlik muhim bo'lsa-da, uning mavjudligi uchun faqat pul, mavqe, obro kabi omillar nisbatan

kamroq rol o'ynaydi. Moddiy elementlarning hech biri doimiy emasligi bois, oila haqiqiy oila bo'lishi uchun ma'naviy qadriyatlar ustun bo'lishi kerak.

Insonlarda axloqiy madaniyatni yuksaltirishda ijtimoiy-falsafiy omillar alohida ahamiyatga ega bo'lib axloqiy tizimlarning shakllanishi, individlarning jamiyatdagi o'rni va qadriyatlariga ta'sir etadi. Ijtimoiylashish jarayonida oilalarda va mahallalarda insonlar o'rtasidagi ijtimoiy aloqalar, o'zaro hurmat, mehr-oqibat, adolat va haqiqiylik singari axloqiy qadriyatlarni oshirishga qaratilgan dasturni ishlab chiqish muhimdir. Shuning uchun bugungi kunda oila axloqiy madaniyati tushunchasi oilaviy munozara va muloqotlar orqali o'ziga xos madaniyatni qo'llab-quvvatlash, uning mazmun-manfaatlari va umumiy foydalanuvchilariga qo'llanilishini o'rganishni tashkil qiladi. Bu tushuncha oilaviy munosabatlardagi axloqiy me'yorlarni yanada mustahkamlaydi, oiladagi ma'naviy-axloqiy munosabatlarni yoritish, tashkil etish va uning o'ziga xos masalalarini o'rganishga keng imkon beradi. Oila axloqiy madaniyatining tarixiy ildizlari shakllanishida Arastu, Ibn Sino, Abu Nasr Forobiy va boshqalarning ishtiroki muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rishimiz mumkin.

Islom dinida oilaga katta ahamiyat beradi. Bu borada Islom dini nikoh kabi ulug' ahddan boshlanadi. Oila qurishning eng muhim va birinchi bosqichi to'g'ri niyat va maqsadli qadamdir. Oila qurish masalasida Qur'oni karimda shunday oyat keltirilgan. "U Zot sizlar hamdam bo'lishlaringiz uchun o'zlaringizdan juftlar yaratishi va o'rtalaringizda oshnolik va mehr-muhabbat paydo qilishdir. Albatta bunda tafakkur qiladigan qavm uchun oyat-ibratlar bordir"[3]. Mazkur oyatda oilaviy hayotning insoniyat uchun naqadar zaruriyligini anglatish barobarida ikki begona odam turmush qurgach o'zaro mehr-muhabbat paydo bo'lishi ham Yaratganning mo'jizalaridan biridir. Binobarin, muqaddas oila poydevorini barpo etmoqchi bo'lganlar ixlos va sadoqat yo'lidan borishlari, eng muhimi, oila hayotining barcha bosqichlarida bo'lgani kabi ilohiy ixloslarida ham Allohning roziligidan boshqa umid bo'lmasligi kerak. Boshqa tomondan, barpo etiladigan oila milliy-ma'naviy, diniy-axloqiy omillarga asoslanishi kerak. Inson oila qurishda uning naqadar mas'uliyatli ekanini anglab, qanday inson bilan oila qurishni o'zi hal qilishi kerak deb ta'kidlaydi.

Tahlil va natijalar. Mahalladagi madaniy tadbirlar va faoliyatlar orqali ham axloqiy madaniyatni yuksaltirish mumkin. Mahallalarda madaniy voqealar, sport musobaqalari, ilmiy va ijodiy tadbirlar orqali, yoshlarni axloqiy shaxs sifatida shakllanishiga ko'mak berish mumkin. Bu tadbirlar orqali yoshlar o'zaro mehr-muhabbat, hamkorlik va bir-birini qo'llab-quvvatlashning ahamiyatini sezadilar, shu bilan birga, o'z madaniyatining muhimligini tushunadilar. "Sharqda oilaga asrlar davomida shakllanib kelgan jamiyatning mustahkam poydevori, uni harakatga keltiruvchi kuch sifatida baholaydi"[4-3]. Shuningdek, axloqiy madaniyatni yuksaltirishda ota-onalarning tarbiya jarayonidagi roli juda muhimdir. Ota-onalar, bolalariga axloqiy, miiliy qadriyatlarni tushuntirishda, ular uchun yaxshi namuna bo'lishlari zarur. Shuningdek, oila muhitida ichki muammolarni ochiq muhokama qilib, o'zaro muvozanatni saqlash yondashuvi, bolalarda mustaqil fikrlash va o'z axloqiy qarorlarini qabul qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam berishi kerak.

Jamiyat uchun sog'lom tafakkur, ma'naviyatli insonlarni tarbiyalash oiladan boshlanadi. Oilada ota-ona bu vazifani to'g'ri bajarishga harakat qilishlari kerak. Oilada ma'naviy-axloqiy qadriyatlar to'g'ri targ'ib qilinsa, kelajakda sog'lom va ma'naviyatli jamiyat qurish oson kechadi. Buning uchun, ota-onalar avvalo, farzandlariga o'rnak bo'lishlari kerak. Ota-onalar mehr-oqibati, mehnatsevarligi va vatanparvarligi bilan farzandlariga o'rnak bo'lishga harakat qilishlari kerak. Oilada axloqiy qadriyatlarni targ'ib qilishda o'zaro yordam tuyg'usini shakllantirish ham juda muhim. Ularda bu tuyg'uni shakllantirishda kam ta'minlangan bolali oilalarga yordam berish, ularning muammolarini hal etishga intilish katta o'rin tutadi deb asoslaydi. Qadim zamonlardan hozirgacha xalqimiz milliy tafakkurida oilaning o'рни beqiyosdir. Har bir yoshning oila qurish, xonadon sohibi bo'lish istagi muqaddas, ulug'va ezgu niyat sifatida qabul qilinib, har tomonlama qo'llab - quvvatlanmoqda. Respublikamizda oila davlat tomonidan muhofaza qilinadi. Konstitutsiya va qonunlarimiz oilaning jamiyatdagi munosib o'рни va mavqeini ta'minlaydi deb ta'kidlab o'tgan.

Oilalarning axloqining ijtimoiy-madaniy transformatsiyasi, oilada shaxsning ma'naviy-axloqiy ijtimoiylashuvi va madaniy identifikatsiyasi, zamonaviy oila va jamiyatdagi buzg'unchi hodisalar

oldini olishning ustuvor uo'nalishlari o'rganilgan. Axloqiy madaniyat amaliy ma'naviyatni shart qiladi. Axloqiy madaniyat jamiyat, har qanday ijtimoiy guruh tomonidan yerishilgan axloqiy rivojlanish o'lchovidir. Bu o'lchov inson faoliyatida o'zlashtirilgan va amalga oshirilgan ma'naviy boylik bilan tavsiflanadi. Ma'naviy madaniyat ham ma'naviyat kabi ma'naviy ong, axloqiy munosabat va ma'naviy faoliyatni o'z ichiga oladi. Axloqiy madaniyat axloqiy g'oyalar va meyorlarning butun tizimini o'z ichiga olmaydi, balki jamiyat ahli tomonidan o'zlashtirilgan axloqiy tajribaning bir qismi, faqat amalda amalga oshiriladigan ma'naviy - axloqiy bilimlar hajmini o'z ichiga oladi.

Axloqiy madaniyatning tarkibiy elementlari yaxlit tizim sifatida quyidagilardan iborat deb sanab o'tgan: 1. Axloqiy fikrlash madaniyati. 2. Hissiyot madaniyati. 3. Xulq-atvor madaniyati.

Axloq umuminsoniy madaniyatning bir qismidir, lekin ayni paytda zamonaviy sivilizatsiyada ham e'tibordan chetda qolmaydi. Shaxsning axloqiy madaniyati odamlar faoliyatida zamonaviy sivilizatsiya muammosini dolzarblashtiradi.

Shaxsning shakllanishi ijtimoiy munosabatlar tizimi bilan bevosita bog'liq. Ular tarbiya haqida keng ma'noda gapirganda, aynan mana shu jihat – ijtimoiy munosabatlar, jumladan, oilaviy munosabatlar tizimining shaxsga ta'siri nazarda tutiladi. "Shu bilan birga, amalga oshirilgan tahlillar oilalarda ma'naviy-axloqiy muhitni mustahkamlash va sog'lomlashtirishning samarali mexanizmlarini yaratishga to'sqinlik qilayotgan bir qator tizimli muammo va kamchiliklar mavjudligini ko'rsatdi"[5-23]. Shu o'rinda oilada bolalarning ijtimoiy rivojlanish shartlari turli omillar bilan bog'liq bo'lib, ulardan ikkitasini alohida aytib o'tish kerak. Birinchi turdagi omillar oilaviy munosabatlar - ota va ona, ota-ona va bolalar, opa-singil va uka va boshqalar o'rtasidagi munosabatlarni o'z ichiga oladi. Ikkinchi turdagi omillarga oilaning moddiy ahvoli, uy-joy sharoiti, tuzilishi kiradi. Biroq, psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ularni yosh avlod tarbiyasida hal qiluvchi ahamiyatga ega deb bo'lmaydi. Har bir jamiyatda ta'lim-tarbiya o'sha jamiyatning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi. Inson omili muhim o'rin tutayotgan hozirgi davrda asosiy vazifa yosh avlodni ilmiy dunyoqarashga ega, yuksak axloqiy fazilatlariga ega, barkamol, ijtimoiy faol, ma'nan boy, axloqiy poklik va jismoniy

barkamollikni o'zida mujassam etgan shaxs sifatida tarbiyalash va shakllantirishdir.

Oilaviy munosabatlar, birinchi navbatda, bolalarning his-tuyg'ulariga ta'sir qiladi. Oilaviy tarbiyaning juda muhim xususiyati mavjud: ota-onalar va bolalar o'rtasidagi munosabatlar shaxsiy-emosional xususiyatga ega. Ona bola bilan his-tuyg'ular tilida gaplashadi. Ota mehri ham farzandlar qalbini isitadi. Oilaviy tarbiyaning ustunligi, nafisligi mana shu erda. Ta'lim-tarbiya jarayonida ota-onalarning o'rni katta bo'lsada, o'qituvchi ham yoshlar ongi shakllanishi, jamiyatdagi o'rni uchun ko'p mehnat qiladi. Shuning uchun eng buyuk daholar ham qo'lga kiritgan har bir yutug'i uchun ustozga minnatdorchiligini bildirgan.

Oilada farzand tarbiyasini zamonaviy usullarini ilmiy asoslab o'tgan.

1. Avtoritar tarbiya usuli - bu tarbiya uslubida ota-onalar, birinchi navbatda, barcha qarorlarni qabul qiladilar. Ularning fikricha, bolalar hamma narsada ota-onalarning xohishlariga bo'ysunishlari kerak. Shuning uchun oilada bolalarning erkinligi cheklangan. Ota-onalar o'z qarorlarini oqlashni muhim deb hisoblamaydilar. Ular o'z farzandlariga nisbatan qattiq cheklovlar qo'yadilar, hatto ularga nisbatan jismoniy jazo qo'llaniladi. Avtoritar tarbiya uslubi oilaviy munosabatlardagi samimiylilikni yo'q qiladi.

2. Demokratik tarbiya uslubi - ota-onalar farzandining shaxsiy mas'uliyati va erkinligini ta'minlaydi, uni rag'batlantiradi. Demokratik tarbiya uslubi hukm surgan oilalarda oila muammolarini muhokama qilishda bolalar ham qatnashadi.

3. Liberal tarbiya uslubi - bu tarbiya uslubida bolalar ota-onalari tomonidan boshqarilmaydi. Amalda esa ular ota-onasi tomonidan yo hech qanday taqiq yoki cheklovga ega emas, yoki ota-ona topshiriqlarini bajarmaydi.

4. Tartibsiz tarbiya uslubi - bu uslub tarbiyaga yagona yondashuvning yo'qligi bilan ajralib turadi. Bunday tarbiya uslubi bolaga yondashuvda aniq va talablar yo'qligi bilan tavsiflanadi. Ota-ona reaksiyalarining oldindan aytib bo'lmazligi bolani barqarorlik tuyg'usidan mahrum qiladi va uni yuqori qo'zg'aluvchanlik, ishonchsizlik, qiyin vaziyatlarda tajovuzkorlik va moslashuvga olib keladi. Bunday tarbiya usulida o'z-o'zini nazorat qilish va mas'uliyat hissi shakllanmaydi, o'zini o'zi qadrlashning pastligi, mulohaza yuritishda yetuklik kuzatiladi.

5. Himoyachi tarbiya uslubi - bu uslubi bola bilan doimo birga bo'lish tendentsiyasining mavjudligini va ota-onaning bolaning o'rniga muammolarni hal qilishini anglatadi.

O'zbek oilasining aksiologiyasining ma'naviy-axloqiy jihatlari o'rganilgan. Shuningdek ushbu bobda zamonaviy o'zbek oilasining ijtimoiy institut sifatidagi asosiy vazifalari hamda jamiyatning inqiroz davridagi o'zbek oilasi: hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari o'rganilgan.

Oila tarbiyasining mazmuni tarbiyaning barcha jabhalarini o'z ichiga oladi. Bolalarning jismoniy, estetik, mehnat, aqliy va ma'naviy tarbiyasi oilada amalga oshiriladi va u ham yoshga qarab o'zgaradi. Oilalar va oila a'zolari imkon qadar bolalarga tabiat, jamiyat, texnika haqida bilim beradi, ularda ijodiy faollik va tajriba, ayrim intellektual odatlarni shakllantiradi, nihoyat, hayot, dunyo, odamlar, kasb-hunar haqida ma'lumot beradi. O'zbekistonda ayollar huquqlarini himoya qilish uchun mukammal Qonunchilik bazasi yaratilgan. Bularning barchasi o'zbek xotin-qizlarining ijtimoiy-siyosiy faolligini oshiradi, jamiyat taraqqiyoti, davlat qurilishi jarayonlaridagi rolini kuchaytiradi. Shuni tan olishimiz kerakki, o'tish davrining ayrim ijtimoiy-ma'naviy va psixologik qiyinchiliklari milliy oila institutining avvalgi maqomiga ta'sir qilmadi. Ijtimoiy taraqqiyotda tafakkurda zamonaviylikning, dinimizning ijobiy ta'siri bilan bir qatorda ma'lum muammolar ham yuzaga keladi. Davlat miqyosida amalga oshirilayotgan kompleks chora-tadbirlarga qaramay, yangi tashkil etilgan oilalarning qariyb 20 foizining umri uzoq davom etmayapti deb ta'kidlaydi.

Zamonaviy o'zbek oilasining muammolaridan biri mamlakatdagi demografik vaziyat bilan bog'liq. Bu muammoning sabablaridan biri O'zbekistonda erkaklarning mamlakatni tark etishidir. "O'zbekistonda oilalarga berilayotgan e'tibor, ularning qo'llab-quvvatlanishi davlatimiz siyosatida ustuvor yo'nalishlardan biriga aylanganligi, oilalarda ota-onalarning shukronalik ruhiyatining mavjudligi"[6-92] yoshlarimiz uchun asosiy kuch-qudrat manbaidir. Natijada turmushga chiqishi kerak bo'lgan turmushga chiqqan qizlarning oila qurish imkoniyati kamaymoqda.

Oilalar soni kamayadi, natijada demografik muammolar yuzaga keladi, millatning tabiiy o'sishi zaiflashadi va hokazo. Boshqa tomondan, milliy demografik muammolar ham kuchaydi. Ya'ni, tabiiy

o'sishning kamayishi millatning qarishiga, yosh avlodning tanazzulga uchrashiga, natijada millatning aqliy, intellektual va jismoniy salohiyatining zaiflashishiga olib keladi.

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyev yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida, "Xalq bilan muloqot qilish, muammolarini hal etish bo'yicha mutlaqo yangi tizim – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Xalq qabulxonalari va virtual qabulxonasi faoliyatini yo'lga qo'ydik. Davlat tashkilotlari faoliyatida "mahallalar kesimida ishlash", "xalq ichiga kirish", uning "dardiga quloq solish", "tashvishiga sherik bo'lish" va "muammolarini joyida hal etish" tamoyillari o'rantiqlan"ini, Davlat xizmatlari sifatini tubdan yaxshilash, ularning ko'lamini kengaytirish orqali aholi uchun qulay muhit yaratish maqsadida barcha davlat idoralari tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlarni muvofiqlashtirib va nazorat qilib boradigan yangi tuzilmalar faoliyati yo'lga qo'yildi [7-72], deb ta'kidlaydi. O'zbek oilasining falsafiy qarashlari o'zi yashayotgan oilaviy muhitga monand rivojlanib, bu jarayon voyaga yetib kelayotgan yoshlarda milliylik ruhiyati bilan bog'liq holatlarni ifodalaydi. O'zbek oilasidagi yoshi katta va ulug'larning pand-nasihatlarini har bir bolaga yetkazishda mahallaning roli, undagi san'atga qiziquvchan yoshlarning imkoniyatlarini kengaytirish, musiqa, raqs, tasviriy san'at va boshqalarning rolini oshirish muhim ahamiyatga egadir.

Xulosa qilib aytganda mahalla va oila axloqiy madaniyatini yuksaltirish ijtimoiy-falsafiy omillarga, tarbiyaning ahamiyatiga va madaniy tadbirlarga bog'liq unda jamiyat tomonidan oila va mahalla tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash, yangi

axloqiy standartlar ishlab chiqish zarur. Bu jarayonlar sog'lom, mas'uliyatli va hayotga ko'proq ijobiy yondashadigan avlodlarni shakllantiradi asosiy vazifani bajaradi. Shuningdek, ularning barchasi samarali amalga oshirilganda, jamiyatda axloqiy madaniyatlilik, did va madaniyat rivoji, shuningdek, har bir insonning shaxsiy salomatligi va rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Insonlarning bir-biriga hurmati va mehr-muhabbati, jamiyat rivojlanishining asosiy poydevori bo'lib, bu orqali har bir shaxs o'z o'rnini topadi va haqiqiy baxt-saodatga erishadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. Toshkent. "O'zbekiston". 2024. – B-414.
2. Юсуф Хос Ҳожиб. Қутадғу билиг. – Тошкент: Шарқ, 1990. 31 б.
3. Абдулазиз Мансур. Қуръони Карим маъноларининг таржима ва тафсири. 4 қайта нашр. – Тошкент.: "Шарқ" НМАК, 2012.
4. Мусурмонова О. Шарқ мутафаккирларининг ёшлар соғлом турмуш тарзи ҳақидаги қарашлари. – Тошкент.: "Зарварқ", 2022. – Б.3.
5. Сайфназаров И., Сайфназарова Ф. Ёшлар ва оила - Ватан таянчи. -Т 2018. «Та'лим нашриёт» -Б.23
6. Отамуротов С. Ёшлар сиёсий маданиятини ривожлантириш омиллари. –Тошкент: O'zbekiston, 2015. –Б. 92.
7. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси. -Т.: Ўзбекистон, 2022. - Б.72

